

Ellen Johnson Sirleaf, de 75 anys, aviat farà nou anys que governa Libèria. Al començament, Johnson Sirleaf, la primera dona al capdavant d'un Estat africà, era considerada per molts com una figura carismàtica. Actualment, és una figura polèmica: se l'acusa de corrupció i nepotisme. Aquestes setmanes en què l'epidèmia d'Ebola causa estralls en el seu país, a la presidenta se la veu desesperada. Ens rep al Ministeri d'Afers Estrangers, a Monròvia, però per reduir el risc de contagi, no dona la mà. A la paret, hi té penjat l'escut del país, amb el lema de Libèria: "L'amor per la llibertat ens ha portat fins aquí". A sota hi ha el vaixell, l'arada, la pala i la palma: els símbols dels esclaus alliberats que al segle XIX van venir dels Estats Units i van fundar a l'actual Libèria, el "país dels lliures". Entre el 1989 i el 2003, una cruel guerra civil va trencar el somni. Malgrat la crisi, en l'entrevista Johnson Sirleaf es mostra manifestament combativa.

—Senyora presidenta, segons el pronòstic hi haurà fins a 1,4 milions d'infectats d'Ebola a l'Àfrica occidental abans del gener de 2015: es

“Sota un núvol fosc”

La presidenta de Libèria, Ellen Johnson Sirleaf, parla sobre la lluita desesperada contra l'Ebola, el daltabaix al seu país i els motius pels quals els pronòstics més funestos són exagerats.

diu que vostè està indignada davant d'aquest escenari terrible que han plantejat els experts en epidèmies dels Estats Units.

—No és que m'indigni, només el poso en dubte. S'ha fet suposant que no s'empregui cap mesura contra l'epidèmia. No necessitem escenaris dramàtics en què l'únic que puguem fer és ajeure'ns a esperar la mort. La gent necessita esperança: la població ha de saber que podem combatre l'epidèmia amb efectivitat.

—Tot i així, les repercussions de l'Ebola al seu país són espantoses. Segons l'OMS, han mort més de

2.200 persones i hi ha milers d'infectats.

—És una catàstrofe humanitària. A més a més, ja comencem a percebre'n les conseqüències econòmiques, que a la llarga podrien convertir-se en un problema més gran que la mateixa malaltia.

—I això precisament en una fase en què Libèria creixia econòmicament. Està en perill aquest creixement ara?

—Sí, tot el que hem aconseguit des del 2006 està en perill. En aquell moment, la nostra economia estava malmesa perquè sortíem d'una llarga

“És una catàstrofe humanitària i, a més a més, ja comencem a percebre'n les conseqüències econòmiques.”

guerra civil, les institucions estatals ja no funcionaven i les infraestructures estaven destrossades. El nostre presupost ascendia a vuitanta milions de dòlars: en altres llocs això és el presupost d'una universitat petita. D'aleshores ençà, hem aconseguit moltes coses; diverses empreses estrangeres han invertit prop de setze mil milions de dòlars al país. La renda per habitant ha pujat. Hem construït carrers i hospitals, i hem millorat l'abastiment d'aigua i energia. La nostra economia ha crescut de mitjana un 7,5% cada any. El 2014 esperàvem un 5,2%, però es podria reduir a un 1%. Perquè les empreses estrangeres han aturat les inversions i molts dels seus treballadors han marxat del país. La nostra taxa d'atur s'enfilà fins al 70%. I com que hem d'interrompre els projectes d'electricitat, ara la il·luminació al país podria apagar-se.

—**Algunes organitzacions humanitàries adverteixen d'una possible falta d'aliments, que hi pot haver fam.**

—No sabem l'abast de les repercussions en l'agricultura. Però calculem que hi haurà disminucions massives en les collites, perquè molts petits agricultors han abandonat les granges.

—**“Els nostres recursos limitats s'han esgotat. Sense més ajuda directa del seu govern perdrem la lluita contra l'Ebola”, escrivia el 9 de setembre en una carta desesperada a Angela Merkel. Li ha contestat, la cancellera?**

—Sí, ha contestat personalment i ha anunciat que s'enviarà ajuda ràpidament.

—**L'assistència de l'estranger no arriba massa tard?**

—Al principi, no vam rebre l'ajuda necessària i per això el virus es va poder estendre tan de pressa. A més a més, l'Ebola és una malaltia que ningú no coneix de manera exacta i contra la qual de moment no hi ha cap medicament. Per tant, puc entendre les reaccions de la població: la por de la malaltia i dels estrangers que ens ajuden a combatre l'Ebola.

—**L'epidèmia reforça el clixé de l'Àfrica com a continent sense esperança.**

—Sí, malauradament és així. I justament en un temps en què l'Àfrica viu un auge econòmic i hi ha millors

infraestructures, bons caps de govern i eleccions lliures. Però aleshores l'Ebola ataca i la resta del món fa com si tota l'Àfrica estigués afectada, tot el continent sota un núvol fosc.

—**El que és incontestable, però, és que la mala gestió i la corrupció dificulten la lluita contra l'Ebola a l'Àfrica occidental.**

—La corrupció és un repte, ho hem d'admetre. Però aquest mal no es pot vèncer en un sol dia. Durant dues dècades, a Libèria hi va regnar l'agitació, una guerra civil. Sobreviure fos com fos: aquest era l'únic instint de la gent. L'escassetat existencial porta a la falsedat, que va danyar tot el nostre sistema de valors. La corrupció està profundament arrelada a la nostra societat i això complica la lluita contra l'Ebola. Per aquest motiu, de vegades els mitjans d'assistència o els aparells no arriben a la seva destinació.

—**A vostè personalment se l'acusa de nepotisme: es diu que ha afavorit membres de la seva família.**

—És cert, se'm fan aquestes acusacions, i jo hi responc: també als Estats Units, el país més democràtic del món, hi ha nepotisme. En un país petit com Libèria costa trobar gent qualificada. Quan hem de trobar algú per ocupar un càrrec important, no podem triar entre gaires experts. Hem d'agafar el que hi ha.

—**L'epidèmia podria saltar a altres continents i convertir-se en una pandèmia?**

—El president Barack Obama ha dit que l'Ebola és “una amenaça per a la seguretat mundial”. Hi estic absolutament d'acord. Per impedir que s'estengui arreu del món, al nostre aeroport internacional controlem la temperatura de tots els viatgers. Tothom ha d'emplenar un qüestionari mèdic i ha de declarar que no ha estat en contacte amb infectats. A pesar d'això, algunes persones han aconseguit esquivar les nostres restriccions per sortir del país.

—**Per exemple, el malalt liberianès Thomas Duncan, que va viatjar als Estats Units i hi va morir.**

—Duncan va passar tots els tests, però suposadament no va respondre amb sinceritat a les preguntes abans de sortir del país. A més a més, els símptomes d'Ebola no apareixen fins al cap d'uns quants dies després del contagi.

“La corrupció està profundament arrelada a la nostra societat i això complica la lluita contra l'Ebola”

Per impedir casos com aquest en un futur, hem introduït regulacions addicionals: ara l'aeroport rep llistes de control en què s'indiquen els contactes de la persona afectada. Qui ha estat en contacte amb un malalt d'Ebola no pot sortir del país.

—**Però això és difícil de comprovar. I el control de les fronteres amb els països veïns segur que encara ho és més.**

—No podem tenir vigilància en el 100% de les fronteres del nostre país; sovint les persones no utilitzen els passos oficials, sinó camins pel mig de la selva. Però fem tot el que podem per minimitzar els riscos. El trànsit transfronterer ha quedat restringit i s'han tancat mercats.

—**L'aïllament d'un suburbi de Monròvia va causar agitació. És per això que vostè va suspendre de seguida aquesta mesura de pressió?**

—Teníem grans problemes en aquell barri pobre, densament poblat. Els habitants no volien admetre que l'Ebola ha-

via entrat a les seves zones; van assaltar un centre de tractament. Les protestes contra la quarantena van augmentar; hi va haver enfrontaments amb les forces de seguretat. La vam retirar perquè volíem evitar que la situació s'agreugés.

—Tenia por d'una revolta com les Revoltes de l'arròs de 1979, que van portar a la caiguda del govern?

—No, en aquell cas les circumstàncies eren diferents. Senzillament, no sabíem com podíem apaivagar la situació. Però en els últims mesos hem après i hem reconegut que havíem de fer més pedagogia. Necessitem més auxiliars per arribar als malalts, que sovint les famílies tenen amagats. Hem de sensibilitzar la població i hem d'or-

ganitzar les comunitats de manera que puguin assumir la responsabilitat de si mateixes.

—Què s'ha de fer per tallar les vies de transmissió?

—Cal que tothom guardi les distàncies amb els altres. Els liberians tenim el bonic costum d'encaixar la mà amb qualsevol persona i de fer petar els dits. Això ho hem de deixar de fer, però és difícil en una societat amb molta interacció social. La població es nega a canviar el seu comportament. Les mares veuen patir els seus fills i no els poden tocar; les famílies veuen com gent estranya s'emporta els seus morts i no veuen més els seus parents; els rituals en record dels difunts no es poden dur a terme. En la nostra història no s'havien cremat mai els cadàvers, això va en contra de la nostra cultura. Tots aquests comportaments els hem de canviar. És complicat, però ja s'està fent.

—Que Déu salvi l'Estat, va dir vostè fa poc. Sembla que estigui desesperada.

—No, no estic desesperada, de cap manera. Libèria és una nació cristiana, i la nostra esperança es manté. I les bones històries malauradament no s'expliquen: moltes persones que s'havien infectat surten curades dels centres de tractament. Això ens dóna una mica de confiança per pensar que amb ajuda internacional podem sortir-nos-en en la lluita contra aquesta malaltia.

—Senyora presidenta, moltes gràcies per aquesta entrevista.

Bartholomäus Grill

© *Der Spiegel*

Traducció d'Arnau Figueras

Cines Babel Vicente Sancho Tello, 10. · València

A most wanted man

d'Anton Corbijn

Si presentes aquesta butlleta tindràs el següent preu especial:

Si ets subscriptor d'EL TEMPS :
4,40 € De dilluns a dijous
i 6€ cap de setmana.

(Cal acompanyar el justificant de pagament)

Si ets lector d'EL TEMPS:
5,60€ de dilluns a dijous
excepte vespra de festiu i festius.

